

DE NENES A CIENTÍFIQUES

Proposta de reflexió adreçada a l'alumnat de primària per aconseguir que el món de la recerca sigui més just i igualitari.

CONTEXT

Segons les Nacions Unides, en els darrers anys la comunitat internacional ha fet un gran esforç per inspirar i promoure la participació de les dones i de les nenes en la ciència. Tot i això, **les dones encara troben obstacles per treballar en l'àmbit científic.**

En aquest context, l'any 2016 l'Assemblea General de les Nacions Unides va decidir proclamar l'**11 de febrer el Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència**. Amb aquesta acció es busca avançar cap a la igualtat de gènere amb l'empoderament de les dones i les nenes també en aquest àmbit concret d'acció. L'objectiu final és **garantir que les dones tinguin accés a la ciència i hi puguin participar de manera plena i equitativa, i obrir el camí perquè les nenes també puguin fer-ho.**

Aquesta efemèride és una oportunitat per sensibilitzar el públic general. Ens permet cridar l'atenció dels mitjans de comunicació i dels governs sobre un problema que continua sense ser resolt i respecte del qual cal emprendre mesures i accions polítiques específiques.

PROPOSTA

La Universitat de Barcelona llença, per tercer any, una **iniciativa adreçada a centres d'educació primària**. Es tracta d'una proposta que busca la **reflexió entorn de la baixa presència de dones dins del món de la recerca**, especialment en els llocs de màxima responsabilitat. Una de les explicacions a aquest fet és la manca de vocacions científiques entre les nenes. Enguany us fem arribar un nou vídeo protagonitzat per quatre investigadores amb trajectòries vitals i professionals diferents, per mostrar així la diversitat en el món de la recerca.

Després de veure el vídeo, us proposem que debateu a classe sobre la situació de les dones en el món de la recerca, i que intenteu pensar com es podria aconseguir que hi hagués més nenes interessades en la ciència. Quan ho hàgiu fet, **us agraiem que [ens envieu les vostres propostes de millora](#)**, abans del 28 de febrer. Podeu fer servir el format que més us agradi: un text, un àudio, o inclús un dibuix en què ens expliqueu la vostra idea. Tots els missatges rebran una resposta de la Universitat de Barcelona i, d'entre totes les idees presentades, en triarem una que formarà part de l'eslògan de les accions del Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència de la Universitat per a l'any 2024.

En aquesta edició, i amb motiu de la col·laboració amb la [Càtedra UB de Perspectiva de Gènere i Feminismes Ciutat de Cornellà](#), els centres educatius de Cornellà de Llobregat que participin en el projecte amb les seves classes de primer de primària tenen l'opció de sol·licitar la visita d'una de les investigadores protagonistes del vídeo. Per demanar una trobada presencial, s'ha d'enviar un correu a ucc@ub.edu **abans del 28 de febrer**. S'ofereixen vuit visites, i l'assignació es farà, fins a arribar al nombre màxim de sessions, per ordre d'arribada de les peticions.

Algunes idees de temes per tractar a l'aula

- **Vocacions científiques**

Què vols ser quan siguis gran? Per què et vols dedicar a aquesta professió? Coneixes algú proper que sigui científica? Algú t'ha dit alguna vegada que hi ha alguna professió que no pots fer? Es podria fer la comparació de les professions que apareguin durant el debat segons el gènere i reflexionar sobre el resultat.

- **Què vol dir fer ciència?**

Coneixes la professió de científic? Saps com treballen? Quines parts de la feina de científic et semblen interessants i quines parts creus que no «són bones»? Es podria analitzar què és el que valorem a l'hora de triar una professió, amb preguntes com: Només els diners són importants? Quins altres valors creus que es poden tenir en compte a l'hora de decidir-te per uns estudis o de centrar el teu interès?

- **Les dones en la ciència**

Per què creus que les dones tenen dificultats per fer recerca? És per imposició de la societat? És perquè les dones assumeixen altres tasques? I per què creus que, a mesura que es fan grans, les estudiants de carreres científiques tenen problemes per avançar en la seva trajectòria professional? Es podrien introduir els conceptes de *sostre de vidre* i *sostre de ciment*. D'altra banda, es podrien plantejar les preguntes següents: Creus que els homes ho tenen més fàcil que les dones? En tots els àmbits? Només en el món de la recerca?

A continuació trobareu la presentació de les investigadores que protagonitzen el [vídeo](#).

MARICARMEN ALMARCHA CANO

La Maricarmen ha viscut des de sempre vinculada a l'esport. Durant molts anys va ser nedadora de competició i tenia un objectiu: anar als Jocs Olímpics. Amb el temps els seus interessos van canviar i va començar a estudiar el grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport al Campus de San Javier de la Universitat de Múrcia. Anys després, va traslladar-se a Barcelona per acabar els estudis a l'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (INEFC).

Fins aquell moment no tenia referents dones que es dediquessin a la recerca en l'àmbit de l'esport. El contacte amb la universitat va obrir-li una nova visió. Va conèixer moltes professores i expertes que li han servit d'inspiració per construir el seu camí.

Veient que les ciències de l'esport i la motricitat no estaven gaire estudiades ni reconegudes, i que el moviment és clau per a l'aprenentatge i la salut, va decidir iniciar-se en la recerca. Així doncs, actualment la Maricarmen està fent la tesi doctoral en l'àmbit de l'educació i la salut.

Aquest any, gràcies a una beca, començarà una estada com a investigadora a Austràlia.

Si voleu conèixer més la Maricarmen, [podeu demanar una sessió](#) del projecte [Camins infinits](#) amb ella. O llegir la seva bibliografia en mode de relat breu al [#MotordelaRecercaUB](#) publicat a l'Instagram de La UB Divulga.

Maricarmen Almarcha Cano. Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (INEFC), centre adscrit de la Universitat de Barcelona. Institut de Recerca en Sistemes Complexos de la Universitat de Barcelona (UBICS)

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

LaUB
divulga

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CIENCIA
E INNOVACION

FECYT
INNOVACIÓN

AROA CASADO RODRÍGUEZ

L'Aroa és professora de la Facultat de Biologia i fa recerca sobre anatomia de primats, evolució humana, malalties minoritàries i com els canvis en la cara i l'anatomia del cos humà poden ajudar a diagnosticar més ràpidament aquest tipus de patologies i prevenir, així, els factors de risc. Es tracta d'una línia de recerca multidisciplinària en què l'element principal és la col·laboració entre especialistes de diferents àmbits del coneixement.

Des de sempre ha estat una persona curiosa, amb molt interès per conèixer l'entorn i descobrir com funciona. I, tot i que no s'havia plantejat mai dedicar-se a la ciència, la motivació per aprendre la va portar on és ara. Després de cursar Filosofia i Arqueologia simultàniament, i d'especialitzar-se en trastorns del neurodesenvolupament i en neuroeducació, va doctorar-se per continuar estudiant la natura i adquirir nous coneixements.

Si voleu conèixer més l'Aroa, [podeu demanar una sessió](#) del projecte [Toc-toc](#) amb ella. O llegir la seva bibliografia en mode de relat breu al [#MotordelaRecercaUB](#) publicat a l'Instagram de La UB Divulga.

Aroa Casado Rodríguez. Departament de Biologia Evolutiva, Ecologia i Ciències Ambientals. Facultat de Biologia

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

LaUB
divulga

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CIENCIA
E INNOVACION

FECYT
INNOVACIÓN

SÒNIA ESTRADÉ ALBIOL

La Sònia és professora de la Facultat de Física i forma part del Grup de Recerca LENS-MIND de l'Institut de Nanociència i Nanotecnologia de la Universitat de Barcelona (IN2UB), on fa recerca sobre la física de l'estat sòlid de la matèria. Estudia com les característiques dels materials estan marcades per la disposició dels àtoms en l'espai i, amb aquesta informació, de quina manera es poden millorar els materials i la seva aplicació en el nostre dia a dia.

Tot i que de petita sentia molta fascinació per la literatura i volia ser escriptora, de mica en mica es va anar apropant al món de la física. Encuriosida per les físiques de ficció de les pel·lícules i les sèries, i amb la motivació de fer-se preguntes amb respostes inesperades, va decidir dedicar-se a la ciència.

A banda de la seva tasca com a docent i investigadora, la Sònia està implicada en moltes iniciatives i projectes que tenen com a objectiu impulsar el feminisme en el món de la recerca. La llista és ben llarga! Forma part de l'Institut Interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere, és membre fundadora de l'Assemblea Feminista UB, coordina la Comissió d'Igualtat de la Facultat de Física de la UB, presideix l'Associació de Dones Investigadores i Tecnòlogues a Catalunya, i dirigeix la Càtedra UB de Perspectiva de Gènere i Feminismes Ciutat de Cornellà.

Si voleu conèixer més la Sònia, [podeu demanar una sessió](#) del projecte [Toc-toc](#) amb ella. O llegir la seva bibliografia en mode de relat breu al [#MotordelaRecercaUB](#) publicat a l'Instagram de La UB Divulga.

Sònia Estradé Albiol. Departament d'Enginyeria Electrònica i Biomèdica. Facultat de Física. Institut de Nanociència i Nanotecnologia de la Universitat de Barcelona (IN2UB)

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

LaUB
divulga

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CIENCIA
E INNOVACION

FECYT
INNOVACIÓN

JUDIT VALL CASTELLÓ

La Judit va néixer en un poble de Lleida en un entorn completament rural. El seu primer contacte amb la recerca va ser gràcies a la seva mare, qui, ja de gran, va seguir la carrera acadèmica fins a doctorar-se. Tot i aquesta experiència directa amb la investigació, la Judit no va tenir clar que volia fer recerca fins anys després. Així que, després d'estudiar Economia a la Universitat Autònoma de Barcelona i treballar fora de l'àmbit universitari uns quants anys, va decidir tornar al món acadèmic per endinsar-se en la investigació.

Ara la Judit és professora de la Facultat d'Economia i Empresa de la Universitat de Barcelona i investigadora al Centre de Recerca en Economia i Salut de la Universitat Pompeu Fabra. Centra la seva recerca en l'avaluació de polítiques en les àrees de l'economia de la salut i l'economia del treball.

Per conèixer una mica més la seva recerca podeu veure el vídeo recollit dins la sèrie [#PòsitsUB](#).

Judit Vall Castelló. Departament d'Economia. Facultat d'Economia i Empresa. Institut d'Economia de Barcelona (IEB). Centre de Recerca en Economia i Salut (CRES-UPF)

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

LaUB
divulga

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CIENCIA
E INNOVACION

FECYT
INNOVACIÓN

TROBADA PRESENCIAL AMB LES INVESTIGADORES

Aquesta acció està dirigida als centres escolars de Cornellà de Llobregat amb motiu de la col·laboració amb la [Càtedra UB de Perspectiva de Gènere i Feminismes Ciutat de Cornellà](#).

- **A qui s'adreça:** alumnat de primer de primària de les escoles de Cornellà de Llobregat que participin en el projecte.
- **Com es pot sol·licitar:** enviant un correu a ucc@ub.edu.
- **Data límit per sol·licitar-ho:** 28 de febrer.
- Cada centre pot sol·licitar **la visita d'una de les investigadores**.
- S'ofereixen vuit visites en total, i l'assignació es farà, fins a arribar al nombre màxim de sessions, per ordre d'arribada de les peticions.

RESUM

La iniciativa **De nenes a científiques** demana a les escoles que, **un cop visualitzat el vídeo, retornin propostes que els infants** hagin pensat per garantir que les dones tinguin les mateixes oportunitats que els homes dins del món de la recerca. Com podríem fer que hi hagués tantes dones com homes fent recerca? Se us acudeix una solució?

La resposta més enginyosa formarà part de l'eslògan de la UB per al Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència de l'any 2024.

Aquesta activitat està impulsada per la delegada del rector per a la divulgació científica i coordinada per la Unitat de Cultura Científica i Innovació (UCC+I).

- **A qui s'adreça el projecte:** alumnat de primària.
- **Què es demana:** enviar propostes d'accions o mesures per revertir el desequilibri de representació entre homes i dones en el món de la recerca. Un cop rebuda la proposta, es demanarà, mitjançant el correu electrònic, el document de tractament de dades signat.
- **Com es poden fer arribar les propostes:** mitjançant aquest [formulari](#).
- **Data màxima per enviar les propostes:** 28 de febrer.
- **Què s'ofereix com a agraïment:** totes les propostes seran publicades a la pàgina web del projecte, i la proposta seleccionada formarà part de la imatge institucional del Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència de la Universitat de Barcelona de l'any 2024.